

כבוד השופט
הנשיא יצחק עמית

החלטה

“ אין ספק כי מדובר בסוגיה רגישה ומורכבת במישור הבין-אישי, ואיני מקל ראש
בהשלכות כבדות-המשקל של פסק הדין על כל אחד מהצדדים, ועל המבקש בפרט. “

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

דנ"א 21793-02-26

לפני: כבוד הנשיא יצחק עמית

המבקש: פלוני

נגד

המשיבים: 1. פלונית
2. המרכז הרפואי האוניברסיטאי סורוקה
3. משרד הבריאות

בקשה לקיום דיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון (כב' השופטים ד' ברק-ארז, ג' כנפי-שטייניץ ו-י' כשר) בבע"ם 57929-12-24 מיום 29.1.2026

בשם המבקש: עו"ד דיינה הר-אבן

החלטה

בקשה לקיום דיון נוסף בפסק דינו של בית משפט זה (השופטים ד' ברק-ארז, ג' כנפי-שטייניץ ו-י' כשר) בבע"ם 57929-12-24 מיום 29.1.2026 (להלן: פסק הדין).

רקע עובדתי

1. המבקש והמשיבה 1 (להלן: המשיבה; להלן ביחד: הצדדים) ניהלו קשר זוגי בין השנים 2013-2016, מבלי להינשא. כבר עתה יצוין כי כיום המשיבה היא רווקה ללא ילדים, ואילו המבקש נשוי ואב לשניים. בתקופה שבה הצדדים היו בני זוג התגלה אצל המשיבה גידול ממאיר בשחלתה אשר התפשט גם לרחמה, ובשל כך המשיבה נדרשה לעבור טיפולים כימותרפיים אגרסיביים שהיו בעלי השלכה על

פוריותה. לפני שהחלו הטיפולים, הצדדים קיימו פגישת ייעוץ עם רופא במרכז הרפואי סורוקה (המשיב 2; להלן: מרכז סורוקה) בנוגע להליך שימור פוריות. במעמד הפגישה הרופא מסר לצדדים מסמך שכותרתו "תצהיר" (להלן: ההסכם), שעליו נדרשו שני הצדדים לחתום, ובו נכללו הסכמות שונות בנוגע לתהליך. בהסכם נכתב, בין היתר, כי לא ניתן יהיה לבטל את ההסכם באורח חד צדדי לאחר הצלחת ההפריה והחדרת העוברים שייווצרו לרחמה של האישה. יוער כי ההסכם נוסח מטעם מרכז סורוקה בהתאם להנחיות מינהליות שפורסמו בנושא, אך ההסכם "אינו משקף בהכרח נוסח אחיד שנהג או נוהג במרכזים רפואיים שונים", ולמעשה אף מרכז סורוקה עצמו עושה כיום שימוש בנוסח אחר (פסקה 28 לפסק דינה של השופטת ברק-ארז).

2. הצדדים חתמו על ההסכם בנוכחות עורך דין, ובסמוך לאחר מכן בוצע הליך שאיבת הביציות מגופה של המשיבה, במקביל למסירת זרעו של המבקש לצורך ההפריה. יצוין כי לימים העיד המבקש שבאותו שלב התערערו יחסיו עם המשיבה ועלו אצלו לבטים ביחס לתהליך, שבהם לא שיתף את המשיבה. עם השלמת השאיבה התברר שנשאבו מגופה של המשיבה שלוש ביציות תקינות בלבד. בהתאם להמלצה הרפואית העדכנית, אשר ניתנה בין היתר בראי סיכויי השרידות של הביציות, הצדדים החליטו להפרות את שלוש הביציות (בניגוד להמלצה הראשונית, שבה הוצע להם להפרות מחצית מהביציות שיישאבו). בסמוך למועד הקפאת העוברים, הורו הרופאים על הפסקת הטיפולים לשימור הפוריות, ולאחר מכן עברה המשיבה כריתת רחם. לפיכך, שלוש הביציות שהופרו הן היחידות שנשאבו בסופו של דבר מגופה.

3. בשנת 2016, לאחר שהמשיבה התבשרה כי היא "נקייה" מגידולים סרטניים, הודיע לה המבקש כי הוא מעוניין לסיים את הזוגיות ביניהם, והשניים נפרדו. מספר ימים לאחר הפרידה פנתה המשיבה אל המבקש וביקשה שיחתום על מסמך הסכמה לשימוש בעוברים המוקפאים. כעולה מפסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה, המשיבה ציינה שהמבקש "אמר לה כי רק לאחר שתהיה לו בת זוג חדשה שתפנים שנושא העוברים הוא משהו שהוא מביא איתו לזוגיות, רק אז יחתום על מסמך ההסכמה" (פסקה 2(טז) שם). בחלוף כארבע שנים, ביום 11.10.2020, פנתה

המשיבה למבקש בנושא בשנית; המבקש אמר כי ישוחח על כך עם אשתו, ובהמשך הודיע על סירובו לבקשתה.

4. המשיבה הגישה ביום 22.11.2020 תביעה לבית המשפט לענייני משפחה בבאר שבע (תמ"ש 52163-11-20), שבמסגרתה ביקשה להורות למרכז סורוקה לאפשר לה לעשות שימוש בעוברים המוקפאים באמצעות הליך פונדקאות. במסגרת ההליך הוגשה עמדת היועצת המשפטית לממשלה, אשר הציגה הצעה למתווה לפיו אם יינתן פסק דין לטובת המשיבה, ניתן יהיה לאפשר לה לנקוט בהליך פונדקאות כאם יחידנית, כאשר לאחר הלידה יינתן צו הורות פסיקתי שינתק את זיקת ההורות של המבקש ושל האם הנושאת (להלן: מתווה היועצת). לאחר הליך ממושך, ביום 6.3.2024 קיבל בית המשפט לענייני משפחה (סגנית הנשיא ר' קודלר עיאש) את התביעה וקבע שיש לאפשר למשיבה לעשות שימוש בעוברים המוקפאים בהליך פונדקאות, בהתאם למתווה היועצת. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי בבאר שבע (עמ"ש 24918-04-24), וביום 26.11.2024 קיבל בית המשפט המחוזי את הערעור בדעת רוב (השופטות ג' לוי ו-פ' גילת כהן, כנגד דעתו החולקת של השופט י' דנינו). נקבע, בתמצית, כי ללא הסכמת המבקש לא ניתן לעשות שימוש בעוברים המוקפאים.

פסק הדין מושא הבקשה

5. ביום 22.12.2024 הגישה המשיבה בקשת רשות ערעור לבית משפט זה. בהליך התקיים דיון במעמד הצדדים, וביום 29.1.2026 ניתן פסק הדין, שבו נעתר בית המשפט לבקשה למתן רשות ערעור וקיבל את הערעור לגופו בדעת רוב (השופטת ברק-ארז והשופט כשר כנגד דעתה החולקת של השופטת כנפי-שטייניץ), כך שנקבע כי המשיבה תהיה רשאית לעשות שימוש בעוברים המוקפאים.

6. השופטת ברק-ארז, אשר כתבה את חוות הדעת העיקרית, הדגישה כי הוראות החקיקה בעניין הפרייה חוץ-גופית הן חלקיות, וכי הסדרת הנושא מתמצה בחקיקת משנה, בנהלים ובפסיקה. עוד קבעה השופטת ברק-ארז כי ההסכם נועד להסדיר

בעיקרו של דבר את מישור היחסים שבין מרכז סורוקה לבין הצדדים, וכי תוכנו הותיר פתח גדול לאי הבנות. השופטת ברק-ארז סברה שלא ניתן לשלול את מעמדו של ההסכם כחווה מחייב, אך קבעה כי התנהגותם של הצדדים לאחר החתימה – לרבות החלטתם להפרות את כל שלוש הביציות, וכן העובדה שהמבקש עודד את המשיבה לאחר שהתבשרה על הצורך בכריתת רחמה בציינו כי עדיין יש להם את העוברים המוקפאים – מעידה על שינוי מערך ההסכמות שבין הצדדים.

7. השופטת ברק-ארז הוסיפה כי על פי עדותו של המבקש, עם מסירת הזרע חל שינוי נסיבות משמעותי מבחינתו והתערערו יחסיו עם המשיבה, אך הוא לא שיתף אותה בתחושותיו אלו – באופן שעולה, כך לשיטת השופטת ברק-ארז, כדי מצג שווא. השופטת ברק-ארז קבעה כי בנסיבות העניין חלה על המבקש חובת גילוי כלפי המשיבה ביחס לתחושותיו, וכי לאי-הגילוי היו השלכות בלתי הפיכות על המשיבה, שאפשרות הבחירה שלה נשללה במועד שלפני הפריית הביציות. השופטת ברק-ארז התייחסה בהקשר זה לצורך להיזהר מפני "משפוט" של מערכות יחסים רגשיות ובין-אישיות על ידי הטלת חובות גילוי בהקשרים אלו – אולם לשיטתה במקרה דנן ההיבט המשפטי היה נוכח ממילא ביחסים שבין הצדדים, משמדובר ב"הסכמה זוגית שלה יש גם היבטים פורמאליים, בכל הנוגע להפריה חוץ-גופית" (פסקה 92 לפסק דינה). סיכומו של דבר, השופטת ברק-ארז קבעה כי מצג השווא של המבקש הוביל את המשיבה להסתמך עליו ולשנות את מצבה לרעה. במצב דברים זה, נקבע כי חל על המבקש השתק שמונע ממנו לפעול בניגוד למצג שהציג למשיבה.

8. בהמשך לכך, השופטת ברק-ארז סקרה בהרחבה את שנקבע בפרשת נחמני הידועה (ע"א 5587/93 נחמני נ' נחמני, פ"ד מט(1) 485 (1995); ובהמשך דנ"א 2401/95 נחמני נ' נחמני, פ"ד נ(4) 661 (1996)), ועמדה על קווי הדמיון והשוני בין אותה פרשה ובין ענייננו. לגישת השופטת ברק-ארז, נסיבות המקרה בענייננו אינן מצדיקות הכרעה שונה מזו שנקבעה בפרשת נחמני.

9. לעניין אופן השימוש בעוברים המוקפאים, השופטת ברק-ארז קבעה כי מדובר בסוגיה משנית בחשיבותה, שכן המחלוקת העיקרית שבין הצדדים נגעה לעצם

ההורות באמצעות העוברים המוקפאים – ולא לשאלת השימוש בהליך פונדקאות – ואף מבחינת המבקש לא מדובר בסיבה המרכזית להתנגדותו להמשך התהליך. השופטת ברק-ארז הוסיפה וקבעה כי הסעיף בהסכם שעסק בהחזרת העוברים לרחמה של המשיבה, לא שיקף שלילה גורפת של הליכי פונדקאות, אלא אך את העובדה שבאותה עת זו הייתה האופציה היחידה שעמדה על הפרק. עוד הזכירה השופטת ברק-ארז כי לאחר שנודע לצדדים על הצורך בכריתת רחמה של המשיבה, המבקש אמר לה כי עדיין יש להם את העוברים המוקפאים, ונקבע כי בכך הוא נתן הסכמה מפורשת המאוחרת לחתימת ההסכם ואשר מחליפה את האמור בו.

10. לבסוף, השופטת ברק-ארז סברה כי מתווה היועצת עשוי להוות פתרון מאוזן וישים, אשר ימתן את הפגיעה בזכויותיו של המבקש. לאור כל האמור, השופטת ברק-ארז קבעה כי יש לקבל את הערעור כך שהמשיבה תוכל לעשות שימוש בעוברים המוקפאים, תוך שההוראות האופרטיביות בעניין זה יינתנו לאחר הגשת עמדת המבקש לבית משפט זה באשר למתווה היועצת.

11. השופטת כנפי-שטייניץ חלקה על פסק דינה של השופטת ברק-ארז, וסברה כי יש לדחות את הערעור. בפתח הדברים, השופטת כנפי-שטייניץ התייחסה להשוואת המקרה דנן לפרשת נחמני, וסברה כי נסיבות המקרה שונות באופן שאינו מאפשר לאמץ את דרך איזון הזכויות שנערכה שם.

12. מכאן עברה השופטת כנפי-שטייניץ לבחון את ההסכם, שהוא לשיטתה עומד במרכז ההכרעה. השופטת כנפי-שטייניץ ציינה כי מדובר במסמך משפטי מחייב ביחסים שבין הצדדים, וכי ההסכם הקנה למבקש זכות לחזור בו מן ההליך בכל שלב עד למועד ההחזרה. מכל מקום, השופטת כנפי-שטייניץ סברה כי גם בהיעדר הסכם, ולנוכח נסיבות ביצוע הליך שימור הפוריות של המשיבה, לא ניתן לראות במבקש כמי שהסכים מראש לכל שלביו של תהליך ההפריה עד להבאת ילד לעולם. לגישתה, המבקש שיתף פעולה עם הליך שימור הפוריות מתוך הסתמכות על ההסכם, בעוד שהשאלות בנוגע להקמת משפחה ולהבאת ילד לעולם הותרו לעתיד לבוא. במצב

דברים זה, סברה השופטת כנפי-שטייניץ כי קשה להלום שייכפה על המבקש להשלים את הליך ההפריה עד תום, מבלי שנתן לכך את הסכמתו.

13. בהמשך לכך, השופטת כנפי-שטייניץ בחנה את התנאים לקיומו של השתק מחמת מצג בראי נסיבות המקרה. השופטת כנפי-שטייניץ עמדה על כך שהשתק "מחמת שתיקה", שהוא המופע הרלוונטי לענייננו, מושתת על שלושה יסודות: קיומו של מצג; הסתמכות הצד השני על אותו מצג ושינוי מצבו לרעה בשל אותה הסתמכות; וקיומה של חובת גילוי. באשר לחובת הגילוי, קבעה השופטת כנפי-שטייניץ כי ככלל אין להטיל על אדם חובה משפטית לגלות לבן זוגו כי יש לו לבטים באשר לעתיד הקשר הזוגי; וכי קיים חשש שהכרה בחובת גילוי משפטית במצבים אלו תגרור השלכות רוחב בעייתיות. אף מעבר לטעמי המדיניות העקרוניים, הדגישה השופטת כנפי-שטייניץ כי במועד הרלוונטי, המשיבה הייתה מצויה במאבק רפואי קשה על בריאותה, וכי ספק אם בן זוג סביר היה רואה באותם רגעים כמועד מתאים לשתף את בת זוגו בתחושותיו. עוד הדגישה השופטת כנפי-שטייניץ את מסגרת הזמנים הדוחקת שבה התרחשו האירועים: כך, ממועד פגישת הייעוץ ועד להפריית הביציות חלפו 11 יום; ו"בין מועד הוצאת הזרע – אז החלו לעלות במשיב אותם לבטים – לבין ההחלטה להפרות את הביציות, חלף פרק זמן של יום אחד בלבד או אפילו שעות ספורות" (פסקה 42 לפסק דינה [ההדגשה במקור – י"ע]). עוד צוין כי במועד שבו הופרו הביציות, לא היה ידוע לצדדים כי מדובר בהזדמנות האחרונה של המשיבה להורות גנטית; המבקש לא ידע בוודאות כי לא ימשיך לשתף פעולה עם הליך ההפריה; ואף לא הבשילה אצלו החלטה על פירוק הקשר הזוגי. בראי האמור קבעה השופטת כנפי-שטייניץ כי אין לראות בהתנהלות המבקש משום יצירת מצג שווא.

14. באותו אופן, קבעה השופטת כנפי-שטייניץ כי הראיות אף שוללות את קיומו של יסוד ההסתמכות, שכן בחירת המשיבה להפרות את הביציות לא התבססה על הסתמכותה על מצג שווא שהציג המבקש, "אלא על מערך הסיכויים והסיכונים המונחים ביסוד הליך שימור הפוריות" (פסקה 50 לפסק דינה). לאור כל האמור, השופטת כנפי-שטייניץ סברה כי המבקש רשאי לסרב לשימוש בעוברים המוקפאים,

אולם ככל שיוחלט אחרת, יש לתת למבקש הזדמנות להבהיר אם רצונו בנייתוק זיקת ההורות, או שהוא מעדיף להיות אב.

15. השופט כשר הצטרף לתוצאה אליה הגיעה השופטת ברק-ארז, וסבר אף הוא כי דין הערעור להתקבל. תחילה הביע השופט כשר הסכמה עם עמדת השופטת כנפי-שטייניץ כי אין בפרשת נחמני כדי להכריע את גורל המקרה דנן; כי יש לראות בהסכם שנחתם בין הצדדים כמחייב; וכי אין בהתנהלותם של הצדדים לאחר החתימה כדי ללמד על שינוי בהסכמות ביניהם. עם זאת, השופט כשר סבר כי "בנסיבות הייחודיות והחריגות של המקרה דנן מתקיימים תנאיו של השתק מכוח מצג", אשר מונע מהמבקש להתנגד לשימוש של המשיבה בעוברים המוקפאים (פסקה 1 לפסק דינו [ההדגשה במקור – י"ע]). השופט כשר עמד על הפסיקה הנוגעת לקושי שבהטלת חובת גילוי ביחסים שבין בני זוג, אך קבע כי במקרה דנן קושי זה הוא פחות באופן יחסי, שכן מערך הזכויות והחובות בין הצדדים בנושא שבמוקד ההליך הוסדר מלכתחילה בהסכם מחייב, ולכן "המשפט כבר מצוי בתוך החדר" (שם, בפסקה 11). עוד הדגיש השופט כשר את הפגיעה שנגרמה למשיבה עקב שתיקת המבקש, ואת הפגיעה שעלולה להיגרם לה אילו ייקבע שלא חלה עליו חובת גילוי. בהמשך לכך, השופט כשר קבע כי עובר להפריית הביציות היה ידוע למבקש שקיים סיכון ממשי ששלוש הביציות שנשאבו הן ההזדמנות האחרונה של המשיבה להורות גנטית; וכי באותה עת כבר היו לו ספקות ממשיים באשר לנכונותו להסכים לשימוש בביציות לאחר הפרייתן.

16. במצב דברים זה, ועל יסוד חובת תום הלב שבסעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, נקבע כי חלה על המבקש חובה לגלות למשיבה – עובר להפריית הביציות – "כי הסתמכותה עליו ועל מתן הסכמתו, בעתיד, לשימוש בביציות כרוכה בסיכון, שסבירותו גבוהה, שלא תינתן הסכמתו לשימוש בביציות המופרות" (פסקה 16 לפסק דינו). במישור האופרטיבי, הסכים השופט כשר כי יש לתת למבקש הזדמנות להגיש עמדתו בעניין זכויותיו וחובותיו באשר לגורל הילד שייוולד (ככל שייוולד).

17. מכאן הבקשה שלפניי, שבה טוען המבקש, בעיקרם של דברים, כי בפסק הדין נקבעה הלכה חדשה שלפיה ניתן לגבור על חוזה בכתב באמצעות דוקטרינת ההשתק מחמת שתיקה. לטענתו, לפסיקה זו השלכות רוחב על יציבותם של הסכמי פריון, אשר נערכים כדרך קבע; על היכולת של צדדים להסתמך על אותם הסכמים; ועל דיני החוזים בכלל. נטען כי פסק הדין סותר את ההסכם שעליו חתמו הצדדים, שבו נקבע בבירור שהביציות שיופרו נועדו לרחם המשיבה בלבד; וכן את הדינים הרלוונטיים להליכי הפריה חוץ-גופית, אשר דורשים הסכמה מדעת לכל אחד משלבי ההפריה. כמו כן, המבקש טוען כי אי-הגילוי של מחשבותיו האישיות של אדם אינו עולה כדי הפרת חובת תום הלב שבדיני החוזים. המבקש מדגיש כי הסתמך על ההסכם, שלפיו נדרשת הסכמתו בכל שלב בהליך, ולטענתו הלבטים שהתעוררו בליבו לאחר כריתת ההסכם הם טבעיים לנוכח כובד משקלה של החלטה. לבסוף, למבקש טענות כנגד מתווה היועצת, אשר לפי הנטען אושרר בפסק הדין. לטענת המבקש, המתווה מנוגד להוראות חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק הפונדקאות), בין היתר, בכך שהמתווה מאפשר להתעלם מטובת הילד ומזכותו להכיר את מוצאו.

בד בבד עם הגשת הבקשה לדיון נוסף, המבקש הגיש בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין עד להכרעה בבקשה לדיון נוסף.

דיון והכרעה

18. לאחר שעיינתי בפסק הדין ובטענות המבקש, לא מצאתי מקום להורות על קיום דיון נוסף.

תחילה ראוי לשוב ולהדגיש את הנסיבות הייחודיות והטעונות של המקרה, שעליהן עמדו גם שופטי ההרכב. בזמן שהצדדים היו בזוגיות, המשיבה נדרשה לעבור טיפולים רפואיים מורכבים עקב מחלתה הקשה, והומלץ לה לעבור הליך שימור פוריות. הצדדים יזמו הליך כאמור, שבמסגרתו חתמו על הסכם שנמסר להם מטעם

מרכז סורוקה. בהמשך לכך ובשל ההמלצה הרפואית שניתנה לצדדים באותו מועד, הם החליטו להפרות את שלוש הביציות שנשאבו מגופה של המשיבה – ובהמשך התברר כי לא ניתן לשאוב ביציות נוספות. לימים התברר כי בעת שנשאב זרעו של המבקש (ובצמוד למועד הפריית הביציות), החלו לקנן בו ספקות בנוגע לעתיד היחסים הזוגיים; אך המבקש לא שיתף את המשיבה בלבטיו, אלא נותר לצדה ותמך בה, ואף ציין בפניה (לאחר שהתבשרה על הצורך בכריתת רחמה) שעדיין יש להם את העוברים המוקפאים. לאחר שהחלימה המשיבה נפרדו דרכיהם של הצדדים, ובחלוף מספר שנים היא ביקשה לעשות שימוש בעוברים המוקפאים. עבור המשיבה, רצונה זה מגלם את ההזדמנות האחרונה שלה להורות גנטית; ועבור המבקש, מדובר בהליך שצפוי ליצור לו זיקה הורית בניגוד לרצונו, על כל המשתמע מכך.

אין ספק כי מדובר בסוגיה רגישה ומורכבת במישור הבין-אישי, ואיני מקל ראש בהשלכות כבדות-המשקל של פסק הדין על כל אחד מהצדדים, ועל המבקש בפרט. ואולם, השאלה הטעונה הכרעה כעת היא אם בפסק הדין נקבעה הלכה חדשה העומדת באמות המידה הנוקשות שמצדיקות קיומו של דיון נוסף – ועל כך אני סבור שהתשובה שלילית.

19. כידוע, הדיון הנוסף הוא הליך חריג ונדיר השמור לאותם מקרים שבהם "ההלכה שנפסקה בבית המשפט העליון עומדת בסתירה להלכה קודמת של בית המשפט העליון, או שמפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה של הלכה שנפסקה" ראוי לקיים בה דיון נוסף (סעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984). על רקע זה נקבע בפסיקה כי "הלכה חדשה צריכה להיות גלויה ומפורשת על פני פסק הדין" (דנ"א 67314-09-24 פלונית נ' פלוני, פסקה 9 (19.10.2025) (להלן: דנ"א 67314-09-24); דנ"א 5046/23 פרץ נ' כהן, פסקה 10 (17.7.2023)); וכן כי הדיון הנוסף לא נועד כאמצעי לבחינה מחדש של פסק דין אך בשל מורכבות התוצאה שנקבעה בו (דנ"א 62866-05-25 פלונית נ' אלמונית, פסקה 26 והאסמכתאות שם (22.6.2025) (להלן: דנ"א 62866-05-25)).

20. טענותיו של המבקש מתמקדות בעיקרון בכך שפסק הדין סטה לטענתו מן ההסכם שבין הצדדים. בהקשר זה אזכיר כי המכנה המשותף בין חוות דעתם של השופטים ברק-ארז וכשר עניינו בדוקטרינת ההשתק, כאשר השופט כשר הסתייג מקביעת השופטת ברק-ארז בדבר שינוי מערך ההסכמות, כך שעמדתה זו נותרה בגדר דעת יחיד וככזו היא אינה עולה כדי "הלכה" לצורכי דיון נוסף (דנ"א 5363/24 Agoda Company Pte. Ltd נ' צביה, פסקה 13 (18.1.2026)). עוד אזכיר כי דוקטרינת ההשתק מוכרת זה מכבר בדין הישראלי, בפרט כנגזרת של חובת תום הלב בקיום חוזה (ראו: פסקה 93 לפסק דינה של השופטת ברק-ארז, ופסקה 6 לפסק דינו של השופט כשר; ובאשר לשימוש בדוקטרינת ההשתק מכוח מצג בזיקה למערכות יחסים בין בני משפחה או בני זוג, ראו למשל: גבריאלה שלו "הבטחה, השתק ותום לב" משפטים טז 295, 310-312 והאסמכתאות שם (התשמ"ו); רע"א 7831/99 צוריאנו נ' צוריאנו, פ"ד נז(1) 673, 685-686 (2002); כן השוו: בע"מ 1398/11 אלמונית נ' אלמוני, פסקאות 21-23 לפסק דינו של השופט י' דנציגר (26.12.2012)). לפיכך, בהיבט זה לא קבעה דעת הרוב הלכה חדשה כלשהי.

21. אף ההכרעה בעניין קיומה של חובת גילוי מצד המבקש אינה מקימה עילה לדיון נוסף. אמת, חובת הגילוי הספציפית שבה הכירה דעת הרוב מוסיפה נדבך על הפסיקה הקיימת, אשר הכירה בחובות גילוי בין בני זוג בהקשרים אחרים – ובפרט כלכליים – אך הסתייגה מחובת גילוי שנטועה במישור הבין-אישי והאינטימי (ראו פסקה 92 לפסק דינה של השופטת ברק-ארז ופסקאות 8-9 לפסק דינו של השופט כשר והאסמכתאות שם). אולם, טעמי המדיניות העקרוניים כנגד הכרה בחובה מעין זו לא נעלמו מעיניהם של שופטי ההרכב, אשר עמדו כולם על החשש מפני "משפוט" של מערכות יחסים רגשיות ובין-אישיות (בע"מ 5827/19 פלוני נ' פלונית, פסקה 48 (16.8.2021)); והשוו לפסק דיני בע"א 8489/12 פלוני נ' פלוני (29.10.2013), שם ציינתי כי "הדין הנזיקי אינו חרב התלויה מעל מיטת בני הזוג, ועוולת הרשלנות אינה 'הנוסע השלישי' הנחבא בין הסדינים, בבחינת נטע זר אשר עלול לפתע להתעורר מתרדמתו ולרמוס את הפינות האינטימיות-רגשיות ביותר של בן אנוש" (שם, בפסקה 6)). חרף זאת, דעת הרוב סברה כי חשש זה הוא מצומצם בנסיבות הספציפיות של המקרה דנן. זאת, בפרט מכיוון שבענייננו אין מדובר בהשתלה של

נורמות משפטיות חיצוניות אל תוך היחסים הזוגיים, אלא בשאלת פירושו ויישומו של הסכם משפטי אשר ניצב ממילא בבסיס המחלוקת שבין הצדדים (ראו פסקה 92 לפסק דינה של השופטת ברק-ארז, ופסקאות 11 ו-13 לפסק דינו של השופט כשר); ובנקודה זו ראוי לשוב ולהזכיר כי ההסכם שבין הצדדים לא בהכרח משקף נוסח סטנדרטי המיושם בהליכי שימור פוריות באשר הם (השוו בהקשר זה: דנ"א 7322/21 קלקודה נ' רשות מקרקעי ישראל, פסקאות 14-16 (7.3.2022)). כמו כן, השופט כשר הוסיף ועמד על טעמים שהקימו לשיטתו הצדקה "להתגבר" על הקשיים שמתעוררים בהקשר זה (פסקה 10 לפסק דינו). טעמים אלו מבוססים אף הם על נסיבותיו הפרטניות והחריגות של המקרה דנן: היקף הפגיעה שנגרמה למשיבה עקב שתיקת המבקש, והעובדה שהמסקנות בדבר הלך רוחו של המבקש לא התבססו על חקירתו על דוכן העדים או על קביעות מהימנות, "אלא על הגרסה שמסר מרצונו בתצהיר העדות הראשית שהגיש" (פסקה 12 לפסק דינו).

לפיכך, ההכרה בחובת גילוי במקרה הקונקרטי שלפנינו, אינה משמיעה הלכה עקרונית וגורפת בעניין חובת גילוי בין בני זוג בכלל, או בסוגיות הקשורות בהליכי שימור פוריות בפרט. הפסיקה בנושא רגיש זה מתפתחת עקב בצד אגודל, על בסיס הנסיבות העובדתיות הספציפיות של כל מקרה ומקרה, וכל זאת בראי הכלל שלפיו יש להישמר מפני החדרת נורמות משפטיות אל תוך מערכות יחסים זוגיות ובין-אישיות. מובן אפוא כי במקרים עתידיים שנסיבותיהם דומות (ככל שיתעוררו) עשוי בית המשפט להגיע לתוצאה שונה, ככל שתתעורר הצדקה לכך (ראו והשוו: דנ"א 2140/23 פלונית נ' אלמונית, פסקה 15 (8.5.2023) (להלן: דנ"א 2140/23); דנג"ץ 18/15 פלונית נ' בתי הדין המיוחדים לגיור, פסקה כ (30.4.2015)).

מכאן שנדמה כי מרבית טענותיו של המבקש בעניין זה מופנות כלפי יישום הדין על נסיבות המקרה דנן. ואולם, כידוע, הדיון הנוסף אינו "ערעור נוסף" (דנ"א 67314-09-24, בפסקה 13; דנ"א 67560-08-24 קבוצת עמוס לוזון יזמות ואנרגיה בע"מ נ' אדלטק אחזקות 2006 בע"מ, פסקה 15 (26.11.2024)), ובנסיבות העניין איני סבור כי קמה הצדקה לדיון מחודש בדרך שבה יישם בית המשפט את הדינים הרלוונטיים.

22. באותו אופן, גם הקביעה שהמשיבה תוכל להשתמש בעוברים המוקפאים לצורך היריון באמצעות הליך פונדקאות, אינה מקימה עילה לדיון נוסף. כמפורט לעיל, השופטת ברק-ארז הסתמכה בהקשר זה על המסקנה העובדתית שלפיה סוגיית הפונדקאות הייתה משנית בחשיבותה מבחינת הצדדים, ומבחינת המבקש בפרט (פסקה 102 לפסק דינה של השופטת ברק-ארז). השופטת ברק-ארז אף דחתה את טענת המבקש כי קביעה זו סותרת את הוראות ההסכם, בציינה כי הסעיף הרלוונטי בהסכם "אינו משקף שלילה גורפת של הליכי פונדקאות, אלא אך את העובדה שבאותה עת עמדה על הפרק התכנית להחדיר את העוברים לרחמה של [המשיבה – י"ע] בלבד" (פסקה 104 לפסק דינה). עוד התייחסה השופטת ברק-ארז לכך שהמבקש נתן את הסכמתו לשימוש בפונדקאות במועד המאוחר לחתימת ההסכם. השופט כשר, מצדו, נמנע מלהתייחס בהרחבה למישור האופרטיבי של פסק הדין (פסקה 17 לפסק דינו); והשופטת כנפי-שטייניץ ציינה במפורש כי אינה מכריעה בשאלת הפונדקאות (פסקה 52 לפסק דינה). ברי אפוא כי מסקנות בית המשפט בנושא אינן עולות כדי הלכה חדשה, ומכל מקום, טענה זו של המבקש היא טענה ערעורית מובהקת אשר אינה מקימה עילה לדיון נוסף.

23. טענות המבקש נגד מתווה היועצת והיחס בינו ובין הוראות חוק הפונדקאות, אף הן אינן מקימות עילה לקיום דיון נוסף. זאת, מן הטעם הפשוט כי בניגוד לעולה מהבקשה, בית המשפט לא אימץ בפסק הדין את המתווה, כך שטרם נקבעו ההוראות האופרטיביות באשר לאופן השימוש בעוברים המוקפאים.

24. סיכומו של דבר, הקביעות בפסק הדין נטועות באופן מובהק בנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה, ולא נקבעה בהן כל הלכה חדשה החורגת מגבולות ההליך דנן. שופטי ההרכב ביססו את פסק הדין על עקרונות מתוך הדין הקיים, והכריעו בשאלה הטעונה שהובאה לפתחם על רקע המציאות הקיימת – שבה הוראות החקיקה וחקיקת המשנה בעניין הפרייה חוץ-גופית הן חלקיות בלבד, ואינן כוללות מענה שלם לכל המורכבויות וההיבטים של הנושא. כאמור, אין לכחד כי לתוצאת פסק הדין תהיינה השלכות מהותיות וכבדות משקל על המבקש, אולם כפי שנפסק לא אחת, "דיון נוסף נועד לבירור קשיותה של הלכה שנפסקה, ואילו קשיותה של תוצאה

קונקרטיית הנובעת מפסק הדין [...] אין די בה בהקשר זה" (דנ"א 2140/23, בפסקה 22 [ההדגשות במקור – י"ע]; וראו גם: דנ"א 1075/15 בלום נ' אנגלו סכסון – סוכנות לנכסים (ישראל - 1992) בע"מ, פסקה 18 (8.3.2015)).

25. לבסוף, ראוי לסגור מעגל ולהדגיש פעם נוספת את הרקע העובדתי שהובילנו לשלב הדיוני הנוכחי. כבר לפני כעשור הביעה המשיבה בפני המבקש את רצונה לעשות שימוש בעוברים המוקפאים כדי להביא ילד לעולם. בהמשך לכך ניהלו הצדדים מחלוקת במשך למעלה מחמש שנים, בשלוש ערכאות, כאשר ההליך בבית המשפט לענייני משפחה נמשך לבדו למעלה משלוש שנים. בשים לב לטיב הסוגיה ולמערך הזכויות שעומד על הפרק, סבורני כי הגיעה העת לסיים את ההתדיינות המשפטית הממושכת שבין הצדדים (ראו והשוו: דנ"א 62866-05-25, בפסקה 31 והאסמכתאות שם; דנ"א 2382/17 פלוני נ' פלוני, פסקה 25 (3.4.2017)).

אשר על כן, הבקשה נדחית, וממילא נדחית גם הבקשה לעיכוב ביצוע. בנסיבות העניין ומשלא התבקשה תשובה, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתנה היום, ל' שבט תשפ"ו (17 פברואר 2026).

יצחק עמית
נשיא

גט

OVER

משפחה • משפט • ומה שביניהם

WWW.GET-OVER.CO.IL

